

ГЕОРГИ РАЙЧЕВ
ОЧИТЕ НА СКЪПЕРНИКА

chitanka.info

Някога, зад девет чак царства, зъл и страшен цар царувал. Под дворци и крепости високи имал скрити зимници дълбоки със злато и скъпи дарове. Но душа му нямала насита на богатства и пари безброй. И последната парица от народа взел насила той. Заповед разпратил вред: кой каквото има, сам да го даде в хазната незабавно. Инак — смърт очаква го безславно!

Гръмнала навсъде злата вест — от дома на просяка злочест до юнака в планините сини. Слисали се кой какво да чини. Ала царска дума е това! Вдига ли се срещу цар глава! Всички бедни и богати косели, каквото имат, в царските палати.

Три хазни жълтици царят сбрал. В зимниците сам ги закопал. Но все мислил дни и нощи, да открие ново място, дето още по насгода златото би скрил. Най-подир той пещера открил сред скалите стръмни. И от вечер, чак додето съмне, почнал той пари да крие там. Носели ги царски хазнатари по двадесет души всяка нощ. Ала никой жив не знаел още де се крият тежките товари. Който тръгвал с царските пари, черна смърт го чакала в зори. А веднъж и царят сам излязъл в дъжд и буря, сам-самин в нощта. Оттогава той завинаги изчезнал. Чакали го дълго в крепостта. Търсили го вред по цели лес. Но от царя нито диря, ни щогоде вест.

Оттогава минали години и над същите гори, долини други цар ръка прострял. Бил добър и знатен. Цели дни от трона той раздавал царски правдини. Но дочакал много тежки дни. Град убил му плодните полета. В царството настанал страшен глад. В градовете и селата гладни псета виели с жален вой. Смаял се какво да прави той. Пръв на царски житници вратите разтворил — гладни да насити. И на птиците дори всеки ден храна да дават заповядал. Но народът все повече страдал. Не стигали царските храни.

Най-подире в царския палат появил се старец белобрад.

— От гората — рекъл той — аз ида. Де е царят? Искам да го видя.

Пуснали го. Старецът щом влязъл, поклонил се ниско той и казал:

— Царю, нося ти благата вест. Нека ти е царството честито! От години зная в онзи лес цяла пещера със злато скрито. С него ти ще купиш много жито.

Чудил се какво да мисли царят — лъже ли го, прав ли е овчарят. Най-подир към тъмните гори тръгнал царят сам да провери. Старецът му мястото посочил. Три дни там войниците копали. Най-подир открили пещерата. Впуснали се вътре. Що да видят? Купища жълтици и богатства, струпани безброй. Радостен тогаз извикал той:

— Старче, влез в пещерата. Искам да те надаря богато. Слагай тука в тез везни широки. Отмери си ти самичък злато.

Старецът се навел към земята, взел две зърна и ги пуснал леко във везната. Усмихнал се и рекъл на царя:

— Колкото тез двете зърна тегнат, толкова ми злато отмерете.

Почнали да сипват злато. Сипват, сипват, но везната никак не се дига.

Старецът се навел, към земята. Гребнал пръст и сипал връх зърната. Този час се дигнала везната.

Смаян, царят запитал тогава:

— Казвай, старче, що за чудо пред нас тука става!

— Слушай, царю. Всичко ще ти кажа. Стар човек съм. От дете съм в гората порасъл. Сто години все овце съм пасъл. Надарен съм с добра дарба: да разбирам веселите песни и речта на птиците небесни. Стоях веднъж под скала висока. Три орела кацнаха отгоре и единът тихо проговори:

— Най-добър е царят в таз държава: и на птиците месо раздава.

— Сине мой, какво си ти видял? — отговори вторият орел. — Спомням си, когато бях аз млад. Оттогава минаха три века. Всяка сутрин тридесет човека мъртви хвърляше ни наший цар.

Но най-старият орел продума:

— Ех, убила чума този цар, от бога поразен! Цял народ без милост той обра. А парите ей в оназ гора, дето виснат две скали словени, всяка нощ ги носеха момци избрани. Тез момци на утрото, заклани, хвърляше ги царят в пропастта. Страх го беше да не каже някой пред света де е пещерата. А веднъж той нощем през гората кат разбойник се промъкна. Искаше парите да преброи. Ала сполетя го тежка смърт. Сключиха се две скали над него и загина царят между тях...

Спрял овчарят. После продължил:

— А тез две зрънца са на лоший цар очите. За пари човешките очи са жадни. И не може нищо ги насити, дор в гроба пръст над тях не

падне.

Млъкнал старецът. Поклонил се до земята. И поел пак път към планината.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.